

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 6. oktober 2025

Sak 2025/291 - Stiftelsen Sagatun Recovery - org.nr. 990 790 213 - klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Renate Kristiansen og Joachim Amundsen Trana

Sakens bakgrunn

- (1) Stiftelsen Sagatun Recovery (heretter «klager» eller «organisasjonen») søkte 28. august 2024 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2023. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 584 497 kroner etter forenklet modell.
- (2) Lotteritilsynet avsto søknaden 17. desember 2024, med den begrunnelse at den frivillige innsatsen i organisasjonen ikke var en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Tilsynet viser til at organisasjonens formål er å etablere og drive et senter for mennesker med problemer innenfor psykisk helse, rus og andre livsutfordringer. Tilsynet bemerker at organisasjonen også fikk avslag på sin søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2022 på grunn av manglende frivillig innsats, og at Lotterinemnda opprettholdt avslaget i sak 2024/363. Videre vurderer tilsynet også at organisasjonens virksomhet kommer offentlige oppgaver til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f. Søknaden blir dermed avslått.
- (3) Klager påklaget vedtaket 20. januar 2025 i tråd med utvidet klagefrist 21. januar 2025. Klager viser til at all frivillig innsats utføres av brukerne på senteret, i hovedsak de som har vært der en stund og som er trygge og godt kjente. Sagatun er ikke tiltaksarrangør for NAV, men klager er godkjent som arena for arbeidstrening og gjennomføring av aktivitetsplikten. Klager har ikke registrert de som har VTO plass eller er på arbeidstrening i regi av NAV, som frivillige. De aller fleste frivillige er uføretrygdet og har dette som et helt frivillig tilbud for aktivitet, sosial kontakt og livsmestring. Klager viser videre til at Sagatun har tre avdelinger på samme organisasjonsnummer. Disse avdelingene er Sagatun Brukerstyrt Senter, Sagatun Recoveryskole og Sagatun Regionale Ressurssenter. Klager mener at det er viktig å skille mellom avdelinger som har en stor andel frivillig innsats, og avdelinger som har mest ansatte. Den frivillige innsatsen på Sagatun, utøves i hovedsak på Sagatun Brukerstyrt Senter. På denne avdelingen er 2,8 årsverk i faste stillinger. Avdelingen har ansvar for alt av renhold og vedlikehold på hele senteret, både innendørs og utendørs. Dette arbeidet utføres i stor grad av frivillige, og det er frivillig innsats som klager er helt avhengig av. Klager er videre også uenig i at organisasjonens virksomhet kommer offentlige oppgaver til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

- (4) Klager opplever videre forskjellsbehandling av søknader om merverdiavgiftskompensasjon. Det er fem regionale brukerstyrte senter (RBS) i Norge, og klager er ett av disse. Alle disse sentrene har likt oppdrag, formål og finansiering, samt i stor grad samsvarende aktiviteter. Klager ser at noen senter får innvilget kompensasjon, og andre får avslag med ulike begrunnelser. Avslagene er ikke begrunnet i at rammebevilgningen er brukt opp, men i regelverket. Klager anfører at dette viser at det er helt nødvendig med en ensartet tolkning og praktisering av regelverket, og at klager må behandles grundig slik at man retter opp forskjellsbehandlingen. Klager undrer seg over at klager har blitt tildelt merverdiavgiftskompensasjon i flere år, men nå har fått avslag de siste to årene, selv om virksomheten er den samme. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (5) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 15. februar 2025 til Lotterinemnda for behandling, jf. forvaltningsloven § 33.

Det rettslige grunnlaget

- (6) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).
- (7) Formålet med kompensasjonsordningen er å fremme frivillig aktivitet, og ordningen skal kompensere for kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester, jf. forskriften § 1.
- (8) Etter forskriften § 5 femte ledd må søkerne kunne dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for. Det fremgår videre av bestemmelsen at gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver likestilles når det gjelder kravet til frivillig innsats. Gratis styreinnsats tilfredsstiller ikke kravet til frivillig innsats alene. Det må ikke være for tett knytning mellom kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats og gjenytelser.
- (9) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (10) Stiftelsen Sagatun Recovery sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 17. desember 2024 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2023.
- (11) Lotteritilsynets avslag er blant annet begrunnet med at klager ikke kan dokumentere at frivillig innsats er en viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for.
- (12) Vurderingen av uttrykket «viktig del» er skjønnsmessig, der det blant annet er relevant å se på forholdet mellom lønnet og ulønnet arbeid. Som frivillig innsats likestilles gratis arbeidsinnsats, medlemskontingent og gaver, jf. forskriften § 5 femte ledd andre setning. For at kontingent, gaver eller gratis arbeidsinnsats skal regnes som frivillig innsats må det ikke være for tett knytning til gjenytelser, jf. § 5 femte ledd siste setning.
- (13) Lotterinemnda bemerker at klager hadde driftsinntekter på 9 401 427 kroner i 2023. Disse inntektene kommer i hovedsak av offentlige tilskudd. Klager er dermed helfinansiert av

det offentlige. I søknaden har klager opplyst om at de mottar sporadiske gaver, men nemnda har ikke informasjon om hvor mye dette utgjør i verdi. De inntektene som ikke stammer fra offentlige tilskudd, er i årsregnskapet oppført under posten «Annen driftsinntekt». Dette beløpet utgjør 50 465 kroner. Nemnda legger derfor til grunn at de sporadiske gavene gjelder små verdier, og har liten betydning for klagers inntekt. Nemnda kan videre ikke se at klager har medlemskontingent.

- (14) Lotterinemnda bemerker at organisasjonen likevel kan ha tilstrekkelig frivillig innsats, dersom gratis arbeidsinnsats utgjør en viktig del i virksomheten, og det ikke er for tett knytning mellom innsatsen og gjenytelser.
- (15) Klager bemerker at all frivillig innsats på Sagatun utføres av brukerne på senteret. I søknaden har klager vist til at organisasjonen har over fire årsverk med frivillig innsats, og at dette utgjør 7 245 timer totalt. Klager viser til at Sagatun har tre avdelinger på samme organisasjonsnummer. Klager mener at det er viktig å skille mellom avdelinger som har en stor andel frivillig innsats, og avdelinger som har mest ansatte. Den frivillige innsatsen på Sagatun, utøves i hovedsak på avdelingen Sagatun Brukerstyrt Senter. På denne avdelingen er det 2,8 årsverk i faste stillinger, og det meste av arbeidet utføres av frivillige.
- (16) Lotterinemnda viser til at klager, ifølge årsrapporten 2023, har 16 ansatte fordelt på 10,7 årsverk. Nemnda legger til grunn at ett årsverk er på 1 750 timer. Det betyr at den lønnede arbeidsinnsatsen er på omtrent 18 725 timer i året. I denne sammenheng viser nemnda til at klager hadde samlede lønnskostnader på 6 267 138 kroner i 2023. Lønnskostnadene utgjør da rundt 68 prosent av organisasjonens totale driftsutgifter på 9 150 510 kroner.
- (17) Lotterinemnda legger i utgangspunktet til grunn at det utføres omtrent 7 245 timer med gratis arbeidsinnsats i året. De samlede frivillige timene utgjør da omtrent 28 prosent av det totale antallet timer som blir jobbet i organisasjonen. Nemnda finner ikke grunn til, som klager anfører, å skille mellom de tre avdelingene hos klager. Klager har ett organisasjonsnummer, og de tre avdelingene er alle samlet under klager. Klager har søkt om merverdiavgiftskompensasjon for hele organisasjonen, og nemnda mener at det er riktig å sammenligne den frivillige innsatsen med klagers totale virksomhet for øvrig.
- (18) Lotterinemnda vurderer at en frivillig innsats på 28 prosent av det totale antallet timer som arbeides i organisasjonen, ikke er en «viktig del av virksomheten det søkes om kompensasjon for», jf. forskriften § 5 femte ledd første setning. Selv om det ikke nødvendigvis kan kreves at den frivillige innsatsen må utgjøre hovedaktiviteten i virksomheten, er det nemndas syn at 28 prosent ikke er en tilstrekkelig andel frivillig innsats til å anses å være en viktig del av virksomheten.
- (19) Selv om det ikke har betydning for konklusjonen, vil Lotterinemnda bemerke at klager selv opplyser om at all frivillig innsats på Sagatun utføres av brukerne på senteret. Nemnda er av den oppfatning at brukernes arbeidsinnsats kan være for tett knyttet til gjenytelser, jf. forskriften § 5 femte ledd tredje setning. Gjenytelsen består av den rehabiliteringen og behandlingen som brukerne får ved å delta i klagers tilbud. Nemnda viser i denne sammenheng til Lotterinemndas avgjørelse i tidligere sak angående klager, sak 2024/363 (Stiftelsen Sagatun Recovery).
- (20) Klager anfører at klager blir forskjellsbehandlet ved Lotteritilsynets behandling av søknader om merverdiavgiftskompensasjon. Det er fem regionale brukerstyrte senter

(RBS) i Norge, og klager er ett av disse. Alle disse sentrene har likt oppdrag, formål og finansiering, samt i stor grad samsvarende aktiviteter. Klager ser at noen senter får innvilget kompensasjon, og andre får avslag med ulike begrunnelser. Lotterinemnda forstår dette som en anførsel om usaklig forskjellsbehandling.

- (21) Lotteritilsynet viser i innstillingen til at ett av de fem regionale brukerstyrte sentrene fikk merverdiavgiftskompensasjon for 2023. Tilsynet mener at denne tildelingen kan bero på en feilvurdering fra tilsynets side. Lotterinemnda legger til grunn at den omstendighet at dette senteret eventuelt ikke skulle ha fått innvilget sin søknad om merverdiavgiftskompensasjon, ikke kan innebære at klager innvilges kompensasjon når vilkårene i forskriften ikke er oppfylt. Anførselen om usaklig forskjellsbehandling fører derfor ikke frem.
- (22) Klager anfører at de har blitt tildelt merverdiavgiftskompensasjon i flere år, men har nå fått avslag de siste to årene, selv om virksomheten er den samme. Lotterinemnda viser til at søknaden gjelder for merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2023, og at Lotteritilsynet hvert år må foreta en selvstendig vurdering av om organisasjonen oppfyller vilkårene for å få merverdiavgiftskompensasjon for det gitte regnskapsåret. Det er organisasjonens ansvar å sørge for at organisasjonen oppfyller de vilkårene og den praksis som til enhver tid gjelder for å få merverdiavgiftskompensasjon etter forskriften. Det at organisasjonen har fått merverdiavgiftskompensasjon for tidligere år, er ingen garanti for at organisasjonen skal fortsette å få det. Forvaltningen må ha adgang til å korrigere praksis slik at gjeldende praksis er i overensstemmelse med regelverket.

Konklusjon

- (23) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur